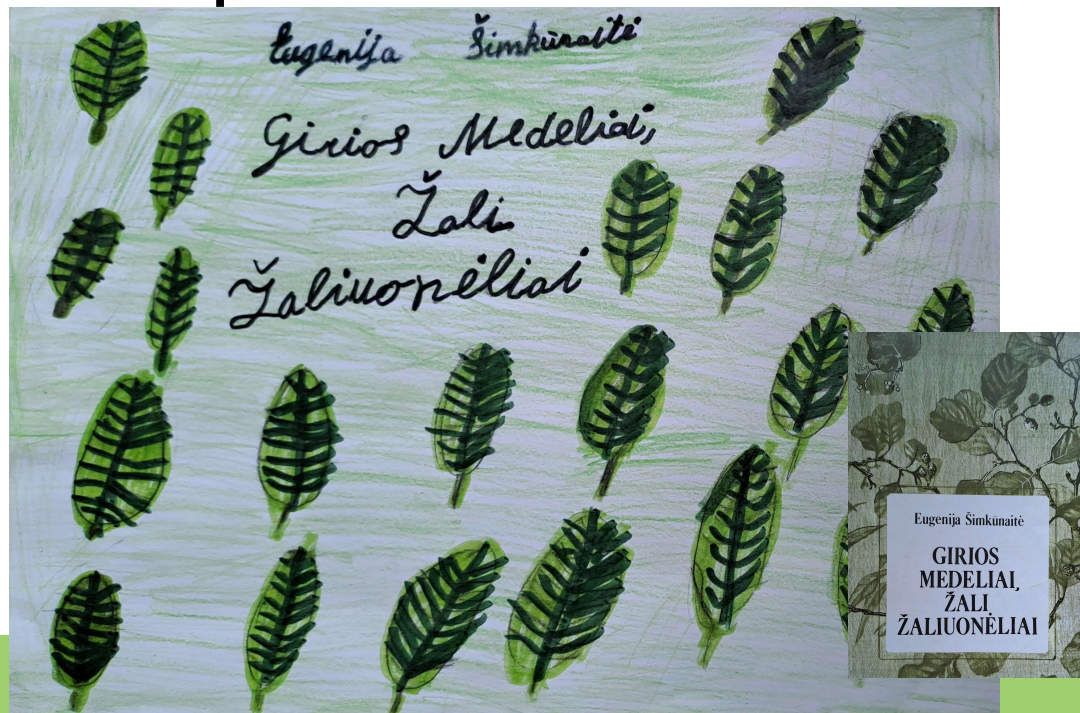


# „Sveikatos dovanos gamtoje ir Eugenijos Šimkūnaitės kūryboje“

Birželio mėnesio iššūkį priėmė Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos  
Papilio pagrindinio ugdymo skyriaus neformalaus švietimo grupė  
„Stiprūs ir vikrūs“ (1-4 kl.)  
Mokytoja Vita Januševičienė



Priimdami iššūkį mokiniai skaitė Eugenijos Šimkūnaitės knygą „Girios medeliai, žali žaliuonėliai“. Tai pasakos apie medžius, „tiksliau, – apie medžius liaudies medicinoje“.



Mokiniai grupėse pasirinko pasakas, mokėsi gamtoje atpažinti pasakose aprašytus medžius, juos fotografavo, tyrinėjo, aiškinosi jų gydomąsias savybes. Kiekviena grupė nurašė ir iliustravo pasakos ištrauką, aprašė medžio vaistingąsias savybes. Sukurtus darbus pristatė mokyklos bendruomenei.





# AŽUOLAS

Pasaka „Kaip Ažuolas vienas paliko ir kas iš to  
nutiko“





Kāpin Ažuolu vienā praktiķā ir kas ir to raksta

- Koka, vaiķē, ai tau galyle bedurosi-  
viss lēģim islakina.

- Tai duak koka, kvasis bitu neturi, per  
triktumā nuo kolia, seroy atiskyrion, - duak man  
triktuma galyē.

Patika mēģināt motinai ažuola kalba ir  
davi ažuoli triktuma galyē: kann drisovēs  
mēģina, nīkas neberaduoja - ažuola gilyē  
geria, atiskelā.

Ažuola gilyē, ševēje domg koantunyo, tamidū:  
timka apstītūi pragerinti, viriktināni regulinoti  
(vidurionā krētiti). Domg gilyē sūvartjoja ir kavas  
prakaitolū gūnytoji. Medicinā reiktoloms vantoja  
jaunū ševē.





# BERŽAS

Pasaka „Beržas pas Saulės dukteris ējo“





Beržas pas saulīti dukteris ijo

- Berāe, berāe, - sako senelis, - ar mājīgoji atavadas ar persakysi, ar parodysi. tū klaurīnīsi, tu tik zēnkla parodyk.

Apridzīaugē beržas, prošvito, lapelīnī mīrga, tik juokis.

Klaurīnī senelis atavada, nuo nūvilpimo, nuo pragūstīngō nuovargis - beržas grūdūzīm ašarom verchid. Klaurīnī senelis nuo juostmenis diegimo - beržas lapelīnī virpina. Klaurīnī senelis nuo dedevanīnī, nuo šīndū - beržo tošis pleisjēja. Tūj, ho paklauti sehelis supratō - isklause.



Beržas tiklāi vertīngas mūsū giris, medis. Vast-ams dabar mūvici kur sulā bevartogā, pakēiā ja vitamīnū ampulimīs ar zīrnēlīnīs, bet sulos verdi gērimūi, profilaktikūi orgānizānu stiprinānūi ir nāndīnā tebe radīdīnāli.

Gydymo reikalams vartogā beržo pumpurus, lap- us, is tošis vartytā degutā.





# EGLĒ

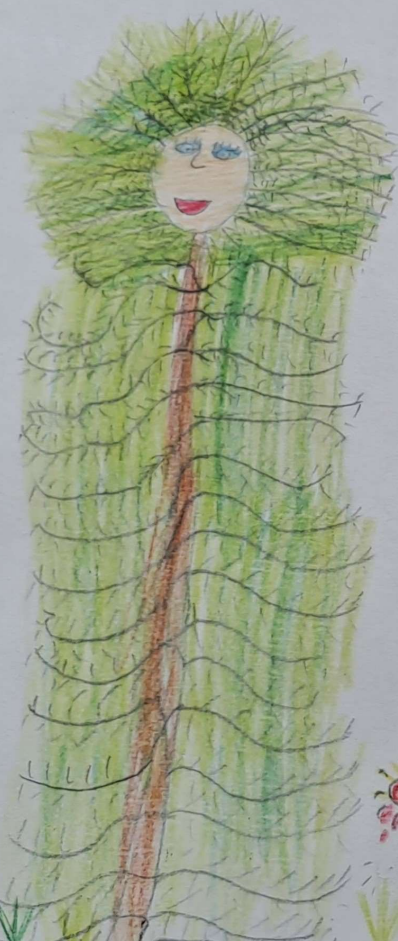
Pasaka „Ilgoji pasaka apie RaganaŅu ir SauleŅu,  
EgleŅu ir IndrajaŅu“





Ugoji pasaka apie Kaganą ir Saulę,  
Eglę ir Indrąją

- Ko venki? - eglė klausia.
- Ką ir nevenksi, - moteris sako, - suskūdo papraclis, kraujai trykšta, žingsni žengia - net žindį veria.
- Mano ašarom užsityk - nebevarstys.  
Tą ir moteris ir padarė. Mustojo papraclis diegs, mustojo kraujai trykš, mustojo papraclis skindusios.
- Tai dievi tau, - moteris sako.



Eglės sėklai vertinga žaliava, iš jų  
gamina terpentina, kanifolę, o šiuos, savo  
ruožtu, iš daugelio vertingų vaistų parduoda.  
Eglės spygliuose yra: vitaminas C, chlorofilas.  
Tad, vertinga chlorofilas pastai, vitaminas  
C koncentratams. Tą juose ir sterinios  
aliejus - išskir - vintus spyglius vertinga  
sterinios aliejus gamybai.





# KAŠTONAS

## Pasaka „Ožkanagės dovana“





## Oškavagis dovana

Pirko rinko kaitomas oškavagis  
švakeles, visas šakeles nukaltė.

Perinkdamas sudargo, kruvnot, pradė-  
jo.

-Ka geru darai, - sako, - dėvui, tik, ko  
pridejisi - tai nedėvui, sušalau, sukrusau.

-T apie šitai, tai pats pagalvok.

Kaitomas suprato, ka oškavagis liepi.

Kaitomas išdėpse yra saporinis. Kai kuriais  
štrejais nuo kaulio tikrai tikta. Uartoti  
be gylytojo nusodymu negalima.





# KLEVAS

Pasaka „Kaip klevą kirsti norėjo ir kaip klevas  
atsiprašė“





Kāpēc kļūst kirsti norisjo ir kņip kļūvas atšiprasī

O kļūvas ois prasīo:

- Nēkīnki rāņņ, kōanēl,  
nēkīnki rāņņ, jānānēl,  
gōra rāņņ šālnēl,  
tāņņ nēkēl, bēl.

Nūgānī rāņņ šālnēl -  
rāņņ rāņņ kōpēl.

Mānē kōpēlī - kōnēnī iēkōnēl,  
rāņņ šēkēlī - kōnēnī atgānēl,  
rāņņ sēkēlī - šēkēnī atgānēl.

Atēlko kļūvas sēsāņņānēl rēkēnēl kōpēl - jānēnēkēnēl  
kļūvas rēkēnēl. Kōnēnēl sēl, pōnēnēl šēkēl, pōnēnēl  
jānēnēl ois kōpēnēl rāņņ. Mānē pōnēl, dōnēl tē rāņņ  
sēkēlī - rēkēnēl kōnēnēl pōnēl.

Kļūvas sēlkojē dōnēl vīlōnēnēl, šēkēnēl gēnē rēkēnēl, jānēnēl  
rāņņ ois kōpēlī pōnēnēl rāņņ ois pōnēl rāņņ, pōnēlī pōnēl  
kōnēnēl rāņņ, kōnēnēl kōnēl.





# LIEPA

## Pasaka „Liepos galybēs“







## Liepas galvės

- Rastum, rasdi liepale, vai kietus vargajiesai, castum, neturi jokios galvės?

Maniai klausiai liepa stacioni alkavio kalbos ir sakos:

- Kol visi pulkai ištė, ar daržo nuo iškėti, kad jėm klausia klausia - parokijim. Turim galvė, ir dar ne vieną. Aprašysim tik savo rindę galvė. Mano rindę galvė - nuo kvėtinis suakum, nuo kvėty baurigis, nuo dieglis diegion; mano rindę galvė - nuo valgio respiracimo nuo vidurio supykimo; mano rindę galvė - nuo suakimo, mano rindę galvė - nuo iškėty, nuo spūnyz nuo daktarinty. Tokia parokij mano rindę galvė nuo rėpė, imi nuo suigruviony, nuo suakumy, nuo visitė. Tokia vėtygi mano rindę galvė. Tai mano rindę gvarimoty, tai mano rindę krogimoty. Mano rindę galvė, galvė - tai mešoni suaklyti. Kokia mešoni galvė - bėkėlis prakausė.

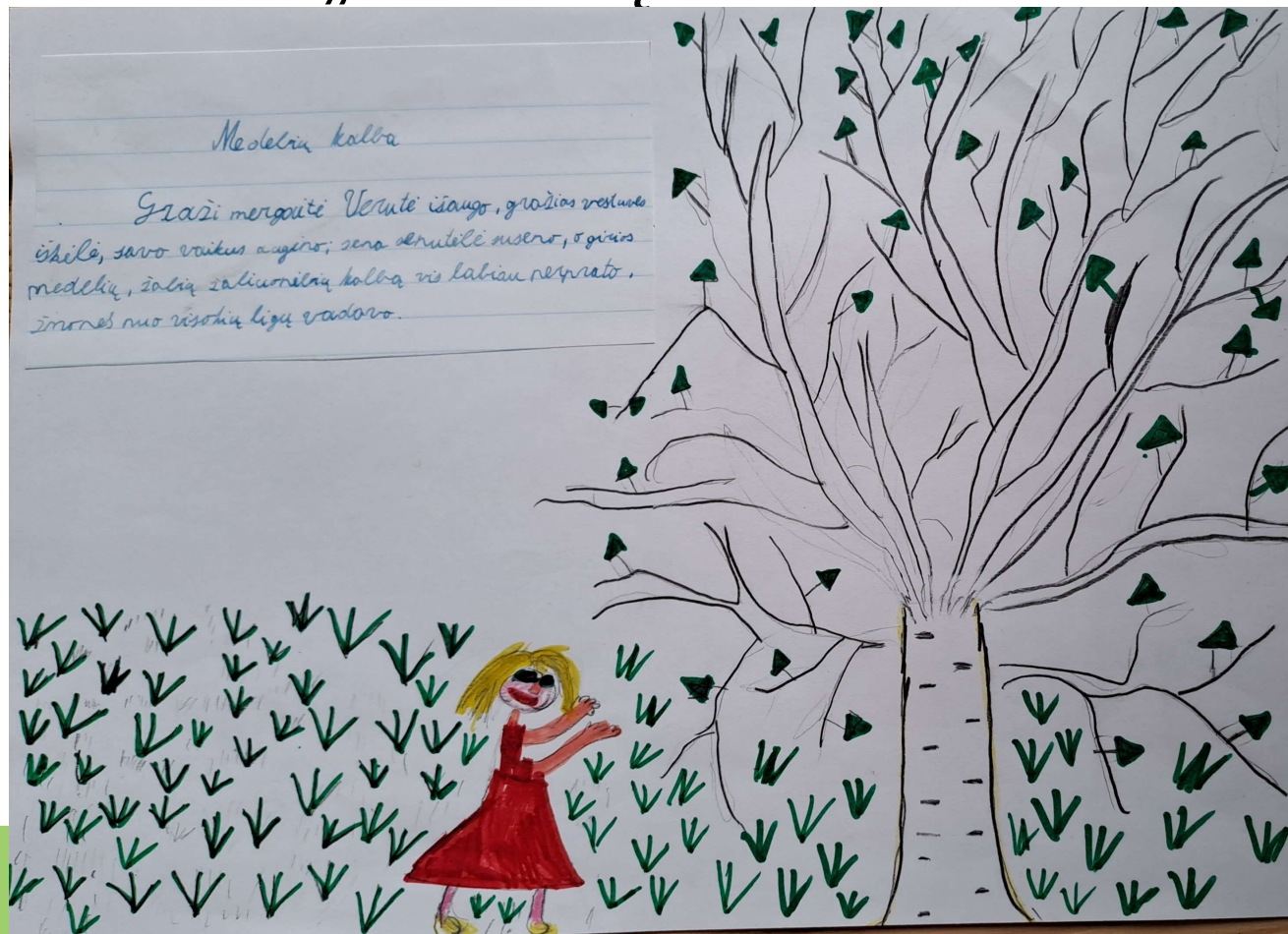
liepos kopūsa daug vabalyz, vidulose tįpstanai, vėlomias glėvė, laigoni virškinamų mūstis mechėnyz, iškėtis kostelionis. Turim liepos kopūsa ir kopūsa kėti baidar dūvėnos pūtikėbas ir baido nemėciniose tūbuse. Dabur vaistūnas liepos kopūsa vortojai kalbai retai.

Mane įvairūs mūstėlinams gydyti turim, ir kalbai stiprų vaistū, liepos rindėi manėtygi vertis ir sūnėnia.





# Mokiniamis labai patiko įžanginė pasaka „Medelių kalba“.





Jie pritarė, kad  
**kuo geriau medžių kalbą suprasi,  
tuo daugiau sveikatos miške atrasi.**

